

Udvalg. Udvalget kom imidlertid ikke saa vidt med sit Arbejde, at det kunde afgive Betænkning. Det nøjedes med en Beretning. Samtidig blev der fra Regeringens Side fremsat et Lovforslag om en Ændring i Hjælpekasseloven, der var tænkt som en midlertidig Raaden Bod paa den Uretfærdighed, der øvedes mod Enkerne i Samfundet. Man skulde ved et forøget Tilskud til Hjælpekasserne sætte disse i Stand til fortrinnsvis at understøtte Enkerne. Lovforslaget kom altsaa heller ikke videre i den Samling, men man naaede som sagt at faa en Beretning fra Udvalget. I Samlingen 1910—11 forelagde vi Lovforslaget paa ny, og det blev henvist til et Udvalg, som afgav Betænkning. I denne udtales det bl. a., at der indenfor Udvalget har været Enighed om, at her forelaa en Samfundsopgave, hvis Løsning i en nær Fremtid bør søges virkeliggjort. Nu havde Kravet altsaa vokset sig saa stærkt, at man fra dette Tings Side enstemmigt i Udvalget erkendte, at her var en Samfundsopgave, som i en meget nær Fremtid maatte kræve sin Løsning; men man var dog ikke naaet saa vidt i Forstaaelse, at man vilde gennemføre Lovforslaget, førend man havde faaet flere Oplysninger. Man krævede mere Statistik. Naturligvis erkender ogsaa vi, at man ikke skal lovgive paa et saadant Omraade uden at kunne overse navnlig de finansielle Virkninger deraf. Men jeg tror dog at turde sige, at hvis der havde været tilstrækkelig Forstaaelse af, hvor vigtig Opgaven var, vilde man godt paa det foreliggende Grundlag have kunnet udregne de omtrentlige finansielle Virkninger, der vilde følge af Lovens Vedtagelse. Imidlertid blev de begærede Oplysninger tilvejebragt ved ministeriel Foranstaltning, saaledes at man nu havde den Hindring ryddet af Vejen.

Endelig den 4. Oktober i forrige Rigsdagssamling fremsatte Indenrigsministeren et Lovforslag, der i det væsentlige var bygget paa de samme Principper som det, vi oprindeligt havde indbragt, i hvert Fald tog det Sigte paa det samme, nemlig at raade Bod paa den ulykkelige Stilling, som mange Enker og deres stakkels Børn indtog i Samfundet. Det blev med nogle Ændringer, hvoriblandt den meget betydningsfulde, at Enkemændene blev sat ind i Lovforslaget, enstemmigt vedtaget og sendtes saa til Landstinget. Vi havde her det Haab, at da Højre i Folketinget havde givet Lovforslaget sin Tilslutning, vilde det ogsaa finde Tilslutning hos Landstingets Højse, men heri blev vi

skuffet. Landstinget tog meget ublidt paa Lovforslaget. Jeg skal ikke i Detailler minde om, hvad der skete i Landstinget ved Lovforslagets første Behandling, men skal dog lige nævne, at der var to Landstingsmænd, Føreren for Højre og et af de Frikonservatives Medlemmer, som holdt en meget — jeg vil nødig bruge for skarpe Ord, men jeg tør dog sige en meget uforskammet Tale overfor de Kvinder, som var blevet Mødre udenfor Ægteskab. Landstinget tog, som sagt, ublidt paa Lovforslaget. Man sendte det til et Udvalg, hvor det begravedes og ikke saa Dagens Lys mere i den Samling.

Lovforslaget blev da i indeværende Rigsdagssamling paa ny fremsat af Regeringen i Landstinget, og Kravet havde nu vokset sig stærkt. Jeg skylder Sandheden at sige, at Regeringspartiet i Landstinget ikke tog uvenligt mod Lovforslaget; men man var nu ogsaa fra Højres Side i Landstinget naaet til den Erkendelse, at det ikke var raadeligt at modsætte sig Forslagets Gennemførelse længere. Erkendelsen er ganske vist kommet noget sent; den er først kommet henimod Slutningen af Samlingen; men der er jo et gammelt Ord, der siger: Bedre sent end aldrig, og vi er nu altsaa naaede saa vidt, at Højre i Landstinget har fundet det stemmende med sine Interesser at gaa med til Lovforslaget. Vi havde, medens Lovforslaget laa i Landstingets Begravelsesudvalg, holdt Møder ude i Landet om Sagen, talt de fattige Enkers Sag overalt, og Tusinder af Enker saa med bønlig Blikke hen til Landstinget, om Højre dog ikke skulde lade sig bevæge til at gaa med til Forslagets Gennemførelse. Tusinder af Børn led Nød her i Landet, og Kravet har da vokset sig saa stærkt, at vi nu Gudskelov staar ved dets Opfyldelse. Jeg tror, at hvis Landstinget ikke var gaaet med dertil, vilde det mægtigt have bidraget til at forøge den Upopularitet, som det sikkert nyder ude i den store Befolkning. Enkerne kunde ikke forstaa, og de vilde ikke nogen Sinde faa Forstaaelsen af, hvorfor man ikke vilde indrømme dem denne Hjælp, naar man dog ydede de ugifte Mødre Hjælp til Opdragelsen af deres Børn. De vilde ikke kunne forstaa, at Samfundets Hensyn til deres Børn skulde være mindre end Hensynet til de Børn, der er fødte udenfor Ægteskab. Mange bitre Udtalelser er faldet fra Enker, som længtes efter Loven. Ja, man har endogsaa hørt adskillige Enker sige — og saadanne